

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023 - 5113
Den 21. juni 2023

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 540 (MOF alm. del) stillet 11. maj 2023 efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Kim Valentin (V)

Spørgsmål nr. 540

”Vil ministeren redegøre for de potentielle afledte negative klimamæssige effekter ved en kortere udfasningsperiode af mikroplast i kunstgræsbaner, når f.eks. ELT(End-of-Life Tyres)-gummigranulat står til at skulle udfases, og man derved rykker brugte bildæk fra genanvendelse på kunstgræsbaner til i stedet for med al sandsynlighed at bruge det til afbrænding?”

Svar

Ca. 95. pct. af kasserede dæk i Danmark genanvendes, hvorved gummidækkene neddeles til granulat. Dette granulat kan, ud over at blive brugt som fyld i kunstgræsbaner, anvendes til f.eks. legepladser, atletik- og ridebaner, i asfalt, til industrielle gummiprodukter, nye dæk, maling, coating, bindemiddel samt til plastik.

Den største danske dækgenanvendelsesvirksomhed, Genan, oplyste i november 2022, at ca. 30 pct. af det gummigranulat, der oparbejdes fra kasserede dæk, anvendes som fyld i kunstgræsbaner. Den Europæiske Sammenslutning af Genbrugsindustrier (EuRIC) estimerer ligeledes, at 30 pct. af de granulerede dæk anvendes til kunstgræsbaner på europæisk plan. Det svarer til, at der årligt oparbejdes ca. 10.000 tons granulat fra dæk i Danmark, der anvendes i kunstgræsbaner.

Der kan etableres nye kunstgræsbaner med ELT-gummigranulat de næste otte år, indtil EU-forbuddet for mikroplast under REACH-forordningen finder anvendelse, og dertil kan der indkøbes en mængde granulat til lager, som kan sikre vedligehold af banerne, også efter den otteårige overgangsperiode. Hvordan de ca. 10.000 tons dækgranulat vil blive anvendt, når de ikke længere anvendes som fyld i kunstgræsbaner, afhænger af, om markedet formår at afsætte granulatet til anden anvendelse. Hvis der var indført en kortere udfasningsperiode, ville markedet have mindre tid til at finde alternative afsætningskanaler.

Miljøstyrelsen vurderer, baseret på dialog med Genan, at det er usandsynligt, at dækkene vil blive forbrændt. Det skyldes, at kapaciteten til at forbrænde dæk ikke er til stede i EU, herunder i Danmark. Det er derfor mere sandsynligt, at dækkene, såfremt markedet ikke formår at finde alternativ anvendelse til dækgranulat, vil blive eksporteret ud af EU til genbrug, og deponeret, når de er udtjent. Hvis det alligevel antages, at de 10.000 tons dækgranulat, der oparbejdes i Danmark og bruges i kunstgræsbaner, forbrændes, kan det resultere i en øget CO₂ udledning på 7.000 tons CO₂/år.

Magnus Heunicke

/

Kristian Hovgaard Juul-Larsen

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023 - 5113
Den 21. juni 2023

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 541 (MOF alm. del) stillet 11. maj 2023 efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Kim Valentin (V).

Spørgsmål nr. 541

”Mener ministeren, at udfasningen af mikroplast på landets kunstgræsbaner, herunder gummigranulat fra brugte bildæk, vil være et skridt i den rigtige retning for bedre cirkulær økonomi og genbrugsmaterialer?”

Svar

For at omstillingen til en cirkulær økonomi bliver miljømæssig bæredygtig, skal der tages højde for flere miljøparametre som (mikroplast-)forurening, ressourceforbrug og CO₂-udledning. I en cirkulær økonomi er det ikke nødvendigvis hensigtsmæssigt at genanvende et produkt, hvis produktet ikke kan afsættes, eller hvis det afføder et nyt miljøproblem.

Som oplyst i svar på MOF alm. del spm. 540 genanvendes ca. 95 pct. af kasserede dæk i Danmark, hvorved gummidækkene neddeles til granulat. Dette granulat kan, ud over at blive brugt som fyld i kunstgræsbaner, anvendes til f.eks. legepladser, atletik- og ridebaner, i asfalt, til industrielle gummiprodukter, nye dæk, maling, coating, bindemiddel samt til plastik. Det fremgår endvidere af svar på MOF alm. del spm. 540, at 30 pct. af det gummigranulat, der oparbejdes fra kasserede dæk i Danmark, anvendes i kunstgræsbaner, hvilket svarer til ca. 10.000 tons dækgranulat. Det vides ikke, om markedet formår at finde anden anvendelse til de ca. 10.000 tons dækgranulat. Såfremt dækkene i stedet for at blive genanvendt ender i forbrænding eller på deponi, vil det fra et ressourcemæssigt perspektiv være et tilbageskridt for en cirkulær affaldshåndtering.

Cirkulær økonomi handler imidlertid også om, at dækkene skal designes, produceres og forbruges, så de har en lavere miljøbelastning igennem hele deres levetid.

Magnus Heunicke

/

Kristian Hovgaard Juul-Larsen

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023 - 5113
Den 21. juni 2023

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 542 (MOF alm. del) stillet 11. maj 2023 efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Kim Valentin (V)

Spørgsmål nr. 542

”Vil ministeren redegøre for, om EU’s kemikalieagenturs (EHCA) estimat på 16.000 tons mikroplast, der angiveligt anvendes på kunstgræsbaner i EU hvert år, er behæftet med usikkerhed? Vil ministeren i så fald redegøre for, hvilke usikkerheder der er? Der henvises til ”Mikoplast”, www.echa.europa.eu.”

Svar

Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) har estimeret, at der samlet udledes 16.000 tons mikroplast fra kunstgræsbaner i EU om året. Der er således ikke tale om, at der *anvendes* 16.000 tons mikroplast. Ifølge information i ECHAs baggrundrapport til forslaget om begrænsning af bevidst tilsat mikroplast¹, så er vurderingen af den samlede udledning af mikroplast som fyldmateriale i kunstgræsbaner behæftet med betydelig usikkerhed og er baseret på en række antagelser. ECHAs estimat er baseret på information fra en række interessenter modtaget i forbindelse med en høring af begrænsningsforslaget.

Estimatet er bl.a. baseret på antagelser om mængden af fyldmateriale, der bruges på kunstgræsbaner om året, om hvor stor en del af dette forbrug, der skyldes komprimering af materialet i banerne, og hvor meget der skyldes, at fyldmaterialet forsvinder fra banerne, samt om antallet af baner i hele EU. Hver af disse estimater er forbundet med usikkerheder. F.eks. afhænger forbruget af mikroplast på banerne af banens konstruktion,

Der er stor variation i de informationer, ECHA har modtaget fra interessenterne, hvilket medfører, at spændet for estimatet er meget stort (2.000 – 52.000 tons/året). I ECHAs vurdering af, at der årligt udledes 16.000 tons mikroplast fra kunstgræsbaner, har man antaget, at hver bane årligt udleder 500 kg til miljøet, og at der i EU skønnes at være 32.000 kunstgræsbaner, som udleder denne mængde. ECHA nævner også, at denne mængde på en given bane kan reduceres betydeligt ved etablering af tekniske foranstaltninger, som minimerer udledningen af fyldmateriale.

Magnus Heunicke

/

Henrik Søren Larsen

¹Annex to background document to RAC and SEAC opinions on intentionally added microplastics (2020) (<https://echa.europa.eu/documents/10162/827ab66d-8f59-9076-e000-064274ba5b5e>)

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023 - 5113
Den 21. juni 2023

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 543 (MOF alm. del) stillet 11. maj 2023 efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Kim Valentin (V)

Spørgsmål nr. 543

”Vil ministeren forholde sig til, hvilke muligheder der konkret eksisterer og kan forventes at blive udviklet i nærliggende fremtid, når det kommer til nye anvendelsesmåder og inddæmning af mikroplast, herunder barrierer og afværgeforanstaltninger rundt om kunstgræsbaner, som kan være med til at sænke udslip af mikroplast og gummigranulat fra banerne markant?”

Svar

Der findes en fælleseuropæisk vejledning for kunstgræsbaner (CEN-rapport DS/CEN/TR 17519), som beskriver forskellige metoder til at minimere spredning af fyldmateriale til miljøet fra bl.a. kunstgræsbaner. Heri beskrives forskellige muligheder, både tekniske installationer og adfærdsmæssige praksisser, specielt i forhold til vedligeholdelse af banerne. Af tekniske installationer på og omkring banerne kan f.eks. nævnes bander, etablering af fast belægning med en indadgående hældning rundt om banen, placering af riste ved ind- og udgange af en vis størrelse, opsætning af skobørstestationer, etablering af et dedikeret område indenfor banens indhegning til opbevaring af sne ryddet fra banen, placering af en stødpude (’shock pad’) under banen, som reducerer behovet for fyldmateriale, samt etablering af granulatfilter i regnvandsafløbssystem og i afløb fra omklædningsrum, toiletter og brusere.

Når det kommer til vedligehold beskriver den fælleseuropæiske vejledning, hvordan regelmæssig og korrekt vedligehold af baner og udstyr kan bidrage til at minimere udslip fra kunstgræsbanerne. Som eksempel på konkrete tiltag kan eksempelvis nævnes rengøring af udstyr inden de forlader banerne, regelmæssig rengøring af skobørstestationer, og at man har én børste pr bane, således at denne børste aldrig behøver at forlade banen.

Når det kommer til fremtidige muligheder for at inddæmme udledningen af mikroplast fra kunstgræsbaner, så er jeg ikke bekendt med nye konkrete tiltag eller foranstaltninger.

Magnus Heunicke

/

Henrik Søren Larsen